

Erling Viksjø, Rådhus i Bergen, 1952-74

Av Espen Stange

Konkurransen om nytt rådhus i Bergen i 1952 må sees som ett av de viktigste arkitektoniske vendepunktene i byens historie. Ikke bare introduseres høyhuset med omliggende lavere volumer som hovedgrep i de fleste av konkurranseforslagene, den markere også en slutt på "bergensskolens" hegemoni i byen. Etter Leif Grungs tragiske død i 1945 sto byen uten en klar modernistisk ledestjerne innen den lokale arkitekturstanden. Valget av osloarkitekten Erling Viksjø

som arkitekt var kontroversielt. Ikke bare utfordret han byens arkitektstand, hans formspråk virket sjokkerende på mange. Saneringsplanene i tilknytning til Viksjøs anlegg grep også direkte inn i byen administrative historie. Men ledende krefter innen byens politiske administrasjon og næringsliv ønsket på denne tiden et klart modernistisk preg på byen. Argumentene var at byen ville lide økonomisk dersom den fremsto som "gammeldags". 1954 utlyste kommunen også en reguleringskonkurranse for store deler av byens sentrum, der forutsetningen var at 95 % av den eksisterende bebyggelsen skulle saneres. Byen *skulle* bli moderne var intensjonene.

Men det skulle gå flere tiår før prosjektet endelig ble igangsatt, og høyblokken er kun én del av et større anlegg som Viksjø utformet. Anlegget medførte at en ny

støpeteknikk og en ny overflatebehandling ble introdusert i byen, *naturbetongen*. I tillegg til denne har bygget mange av de karakteristiske formale trekk som vi kjenner fra Viksjøs anlegg i Oslo. Tiden rundt *innvielsen* av Rådhuset markerte også et skifte i byens arkitekturhistorie. Den tilstøtende bydelen *Marken* ble vedtatt sanert i 1964. I 1974 ble vedtaket omgjort av bystyret. Da hadde det også tidligere kommet inn over 16.000 underskifter *mot* oppføring av det nye rådhuset. Representanter for vern av historisk bebyggelse i Bergen kunne dermed innkassere sin andre større seier i byen etter at den resterende del av *Bryggen* var sikret et liv også i fremtiden.